Provincie Noord-Brabant

Datum
24 februari 2026
Documentnummer
C2370566/6276552
Aan
Commissie Klimaat en Groene Groei

Position paper Provincie Noord-Brabant voor het rondetafelgesprek over het dorp Moerdijk

Aanleiding

De impact van de opgaven en ruimtevraag van Powerport regio Moerdijk op de regio zijn groot. In de gemeenten, en in het specifiek gemeente Moerdijk, betekent de opgave veel voor onder meer inwoners, ondernemers en agrariërs. Er is al lange tijd onzekerheid en er wordt gevraagd om duidelijkheid.

In dit position paper gaan wij in op het proces van de ontwerptafel powerport regio Moerdijk, de positie en rol van de provincie Noord-Brabant hierin en de zorgen en vragen die wij hebben gehoord. Het doel van het rondetafelgesprek is om ook met inwoners en ondernemers van Moerdijk te sprekenhoren en hen te betrekken bij de bespreking van zorgen, gevolgen en toekomstperspectieven. We horen en bespreken dan ook graag deze zorgen, gevolgen en toekomstperspectieven.

Inleiding

In de Powerport regio Moerdijk die de gemeenten Moerdijk, Drimmelen en Geertruidenberg omvat komt een groot aantal opgaven van nationaal, bovenregionaal en regionaal belang samen. De regio is een belangrijke
schakel in het nationale energiesysteem, heeft een strategische positie in transportnetwerken en is een haven- en industriecluster van nationaal belang. Daarmee komen er primair nationale opgaven op de regio af. Voor de opgaven die op de regio afkomen is een indicatieve ruimtevraag van 700 hectare vastgesteld[1]. Hierin zitten energie(infra) projecten (installaties en tracés voor kabels en leidingen), de autonome groei en verduurzaming van de bestaande industrie en indicatieve watercompensatie. Eventuele additionele vraag voor wat betreft circulaire economie wordt onderzocht. De combinatie van deze opgaven heeft een grote ruimtelijke, economische en sociale impact op dit gebied. Het is noodzakelijk om deze opgaven in samenhang met elkaar te beschouwen. Aan de ontwerptafel Powerport regio Moerdijk werken verschillende overheden samen aan deze opgaven: De ministeries van Klimaat en Groene Groei, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Infrastructuur en Waterstaat, het waterschap Brabantse Delta, gemeenten Geertruidenberg, Moerdijk en Drimmelen en Provincie Noord-Brabant. Uitgangspunt van de samenwerking op de Ontwerptafel Powerport regio Moerdijk is dat al deze ruimtelijke

[1] Afsprakenlijst BO Leefomgeving 11 juni 2025

opgaven op een integrale manier afgewogen dienen te worden. Dit om te voorkomen dat opgaven stukje bij beetje de leefbaarheid in de regio onder druk zetten. Er dient een goede balans te zijn tussen de ruimtevraag en de leefbaarheid en brede welvaart van het gebied.

Randvoorwaarden

In aanloop naar het BO Powerport regio Moerdijk van 1 december jl. heeft de gemeente Moerdijk haar~~un~~ inzet naar buiten gebracht: voor Moerdijk is alleen uitbreiding in oostelijke richting (inclusief mogelijk verhuizen dorp Moerdijk) met bijbehorende condities en randvoorwaarden een bespreekbare optie omdat anders een veel groter grondgebied en andere woonkernen in het gedrang komen.

We hebben als provincie Noord-Brabant respect voor de besluitvorming ~~op de inzet~~ van de gemeente Moerdijk ~~om hiermee duidelijkheid te verschaffen aan de bewoners. Het is begrijpelijk dat zij zo vroeg mogelijk duidelijkheid willen geven over de ontwikkelingen~~. De randvoorwaarden van de gemeente Moerdijk onderschrijven we als provincie. Om vanuit provinciale belangen een voorkeursrichting aan te kunnen geven, voeren wij onderzoeken uit die betrekking hebben op zowel de zoekrichting "oost" als de zoekrichting "zuidoost". Als provincie voeren wij een strategische milieuverkenning, een MKBA-light en een businesscase berekening uit. Daarnaast duiden wij in het kader van een uitwerking van het nationaal strategisch profiel wat vanuit de provincie Noord-Brabant passend is bij het ecosysteem van Brabant.

We stellen zelf aanvullend nog een aantal randvoorwaarden.

Een belangrijke voorwaarde hierbij is ook dat financiële compensatie voor inwoners geloofwaardig en voldoende ingevuld wordt door primair het rijk, gelet op de grote nationale opgaven die hier spelen.

Aanvullende randvoorwaarden die wij stellen zijn:

- de inpassing van nationale belangen in het gebied moeten niet alleen ruimtelijk en maatschappelijk verantwoord zijn, maar zich ook vertalen in aantoonbare (economische) meerwaarde voor zowel de regio als heel Brabant. Dit moet passend zijn bij het economisch ecosysteem van heel Brabant.
- Voor de provincie blijft het uitgangspunt dat ontwikkelingen niet enkel door Noord-Brabant moeten lopen, maar ook vóór Brabant moeten zijn.
- Alle gevraagde aftakkingen van de Delta Rhine Corridor (DRC) zijn hierbij van belang ten behoeve van onze hele Brabantse economie.
- Met betrekking tot circulaire economie is het van belang om duidelijk in beeld te hebben voor welk specifiek type circulaire economie plaats geboden wordt.
- Tenslotte dient er voldoende aandacht te zijn voor natuur- en watercompensatie

De Powerport opgave is in hoofdzaak een nationale opgave. Wij verhouden ons bestuurlijk tot deze opgave en zijn bereid mee te denken tijdens dit langjarige proces, om tot goede keuzes voor Brabant en de regio te komen. Vanuit het perspectief van de nationale opgave verwachten wij dat er een forse rijksinvestering nodig is. Dat zal niet alleen de ontwikkeling en mogelijke afdekking van onrendabele toppen op de nationale opgave betreffen, maar ook de middelen voor langjarige compensatie in het gebied.

Zorgvuldigheid

De benodigde uitbreiding voor Powerport regio Moerdijk zet de leefbaarheid en brede welvaart in de regio onder druk. De milieu-impact van de uitbreiding is aanzienlijk, terwijl deze impact in het gebied tot op heden al hoog is. Het gesprek over de toekomst van het dorp Moerdijk is niet nieuw, maar speelt al decennia. Zo speelde deze discussie ook rondom de havenstrategie en het advies hierop van de commissie Nijpels. De ruimtevraag vanuit Powerport regio Moerdijk opent deze discussie weer opnieuw en vraagt om duidelijkheid op het perspectief voor bewoners, ondernemers en agrariërs. De zorgen en emoties in het gebied zijn
invoelbaar en we hebben begrip voor de inwoners, ondernemers en
agrariërs die al lange tijd in onzekerheid leven. Echter, een dergelijk besluit nemen wij niet lichthartig. Het mogelijk opheffen van een dorp, een gemeenschap met veel hechte sociale structuren, is een groot offer, ook voor een opgave die onafwendbaar en nodig is voor nationaal belang. Daarom vinden wij dat ~~dwe~~ beide zoekrichtingen nog verder uitgewerkt moeten worden, voordat hier nadere besluitvorming op plaats vindt. ~~Als provincie voeren wij een strategische milieuverkenning, een MKBA-light en een businesscase berekening uit. Daarnaast duiden wij in het kader van een uitwerking van het nationaal strategisch profiel wat vanuit de provincie Noord-Brabant passend is bij het ecosysteem van Brabant.~~
Het proces duurt voor inwoners, ondernemers en agrariërs, die al die tijd in onzekerheid verkeren lang. Het bestuurlijke proces is tegelijkertijd erg snel. We weten enorm veel en hebben veel uitgezocht, maar we staan ook nog aan het begin van het proces van een enorm grote ontwikkeling. Zorgvuldigheid, en zeker in dergelijke fundamentele besluiten, is enorm van belang. Powerport regio Moerdijk is een opgave die ook na een besluit op een voorkeur voor een ontwikkelrichting~~, eind juni 2026,~~ nog lang zal doorgaan. Langjarig commitment van de betrokken partijen, waaronder het Rijk, is daarbij cruciaal.~~Ook na juni zullen we met de gezamenlijke overheden, onafhankelijk van het besluit op een voorkeursrichting, nog veel in moeten onderzoeken. Zo bijvoorbeeld het starten van een milieueffectrapportage.~~